

อรรถบทของลัทธิขงจื้อและอรรถบทแสดงความรักในนวนิยายเรื่อง
เอ็งนามูร์ เดอ สวานน์ ของมาร์แซล พรูสต์

นายพีรพงษ์ เตชะกำธร

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาตะวันตก

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-513-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

LE DISCOURS MONDAIN ET LE DISCOURS AMOUREUX DANS
UN AMOUR DE SWANN DE MARCEL PROUST

Peerapong Techakamthorn

Cette Thèse Fait Partie des Études Supérieures Conformément au
Règlement du Diplôme d'Études Supérieures
Section de Langues Occidentales

L'École des Gradués

Université Chulalongkorn

1994

ISBN 974-584-513-2

Sujet LE DISCOURS MONDAIN ET LE DISCOURS AMOUREUX DANS
UN AMOUR DE SWANN DE MARCEL PROUST
Par PEERAPONG TECHAKAMTHORN
Département SECTION DE LANGUES OCCIDENTALES
Directeur de Thèse PROFESSEUR ASSISTANT DHARNTIPAYA KAOTIPAYA, PH.D.

Accepté par l'École des Gradués, Université Chulalongkorn comme faisant
partie de la Maîtrise, Conformément au Règlement du Diplôme de Maîtrise:

Thavorn Vajrabhaya
..... Doyen de l'École des Gradués
(Professeur Thavorn Vajrabhaya, Ph.D.)

Le Jury

Ratanaporn Taranurak
..... Président
(Professeur Associé Ratanaporn Taranurak)

Dh. Kaotipaya
..... Membre
(Professeur Assistant Dharntipaya Kaotipaya, Ph.D.)

Walaya Rukkapan
..... Membre
(Professeur Assistant Walaya Rukkapan, Ph.D.)

Malee Mukdaprakorn
..... Membre
(Professeur Assistant Malee Mukdaprakorn, Ph.D.)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ผู้รณรงค์ เตชะกำธร : อรรถบทของสังคมชั้นสูงและอรรถบทแสดงความรักในนวนิยาย
เรื่อง เอ็งนามูร์ เดอ สวานน์ ของมาร์แซล พรูสต์ (LE DISCOURS MONDAIN ET
LE DISCOURS AMOUREUX DANS UN AMOUR DE SWANN DE MARCEL PROUST)
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธาตรีพันธ์ แก้วทิพย์, 99 หน้า
ISBN 974-584-513-2

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาอรรถบทของสังคมชั้นสูงและอรรถบทแสดงความรักในนวนิยาย
เรื่อง เอ็งนามูร์ เดอ สวานน์ ของมาร์แซล พรูสต์ ในบทแรกเป็นการกำหนดความหมายที่ชัดเจนของ
"อรรถบท" รวมถึงวิธีการที่นักประพันธ์ผู้นี้นำเสนออรรถบทในนวนิยายของเขา บทที่ 2 และบทที่ 3 เป็น
การนำเอาองค์ประกอบต่างๆ ของอรรถบททั้งในด้านภาษา วาทศิลป์ และบริบทมาวิเคราะห์เพื่อศึกษา
หน้าที่ของอรรถบทของสังคมชั้นสูงและอรรถบทแสดงความรักในนวนิยายดังกล่าว

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า แม้ว่าอรรถบทของสังคมชั้นสูงและอรรถบทแสดงความรักจะมี
คุณสมบัติเฉพาะตัวที่แตกต่างกันไป แต่ทว่าอรรถบททั้งสองประเภทนี้ต่างก็เป็นอรรถบทที่ไร้สาระและ
ไม่ตรงกับความจริง และเนื่องจากการที่พรูสต์ตั้งใจทำให้อรรถบทของสังคมชั้นสูงและอรรถบทแสดง
ความรักเป็นอรรถบทที่ไม่มีแก่นสารสาระและไม่อิงกับความเป็นจริง เช่นนี้เองที่ทำให้พรูสต์ได้ชื่อว่าเป็น
นักเขียนที่มีแนวคิดล้ำยุค

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... ภาษาตะวันตก
สาขาวิชา ..... ภาษาฝรั่งเศส
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต ..... พี่เหมย์ เรืองทิม
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... ธาตรีพันธ์ แก้วทิพย์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ..... -

#C210752 : MAJOR FRENCH
KEY WORD: DISCOURS/MONDANTÉ/AMOUR/PROUST

PEERAPONG TECHAKAMTHORN : LE DISCOURS MONDAIN ET LE DISCOURS
AMOUREUX DANS UN AMOUR DE SWANN DE MARCEL PROUST. DIRECTEUR DE
THÈSE : PROFESSEUR ASSISTANT DHARNTIPAYA KAOTIPAYA, PH.D.,
99 pp. ISBN 974-584-513-2

Cette recherche a pour but d'étudier le discours mondain et le discours amoureux dans Un amour de Swann de Marcel Proust. Après avoir dégagé les principales définitions du mot «discours», nous nous penchons d'abord sur les moyens dont dispose l'écrivain pour inscrire le discours dans le cadre de son roman. Nous étudions ensuite les composantes linguistiques, rhétoriques et extra-linguistiques du discours mondain et du discours amoureux afin d'en déterminer les fonctions principales.

Cette recherche nous a permis de conclure que ceux-ci, par-delà certaines caractéristiques propres à l'un ou à l'autre, sont tous deux des discours pratiquement vides de sens et qui entretiennent avec la réalité un rapport défaillant. Cette disqualification du discours que Proust a soulignée à propos des deux thèmes principaux d'Un amour de Swann, la mondanité et l'amour, est probablement un des éléments clés de la modernité de Proust.

ภาควิชา..... ภาษาดะวันตก.....

สาขาวิชา..... ภาษาดะวันตก.....

ปีการศึกษา..... 2536.....

ลายมือชื่อนิสิต..... พี่พงษ์ เตชกำธร.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... อ.พงษ์ แก้วดี.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... —.....

Dédicace

Qu'il me soit permis d'exprimer ici mes remerciements les plus sincères et ma gratitude la plus profonde à Mlle Dharntipaya Kaotipaya, professeur assistant à l'université Thammasat qui a bien voulu diriger ma recherche ainsi que M. Gérard Fouquet qui a eu la gentillesse de me donner des conseils et de corriger ma rédaction. Je voudrais aussi témoigner ma reconnaissance à mes parents, sans les encouragements de qui ce travail n'aurait pas vu le jour. Mes remerciements vont également à mes amis et surtout à Mlle Orawan Chuenwiratsakul, pour leur aide et leur appui.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

TABLE DES MATIERES

	Pages
บทคัดย่อ.....	IV
Résumé	V
Dédicace	VI
Introduction	1
CHAPITRE I: LA NOTION DU DISCOURS	10
- Définition du «discours»	10
- «Discours» et signification	12
- Le «discours» dans le roman	15
- L'importance du discours dans l'œuvre de Proust	21
CHAPITRE II: LE DISCOURS MONDAIN	25
- L'univers mondain dans <u>Un amour de Swann</u>	25
- Le discours mondain	30
1. Le discours d'appartenance proprement dit	30
2. Le discours de connivence	35
2.1 Le discours gestuel	35
2.2 Les expressions ou mots propres au clan	38
3. Le discours de bienséance	39
4. Le discours d'exclusion	41
4.1 La médisance	41
4.2 L'ironie	43
4.3 Le silence	45
- Fonction du discours mondain	47
CHAPITRE III: LE DISCOURS AMOUREUX	54
- L'amour dans <u>Un amour de Swann</u>	54
- Le discours amoureux d'Odette : le discours de séduction	59
1. Le discours de séduction proprement dit	63
2. Le discours d'admiration	65
3. Le discours de soumission	67
4. Le discours de clairvoyance	68
- Le discours amoureux de Swann	70
1. Le discours de la cristallisation	72
2. Le discours de la jalousie	76
- Fonction du discours amoureux	81

Conclusion	Pages
Bibliographie	87
Annexe: Annexe I	90
Annexe II	92
Annexe III	93
Annexe IV	95
Annexe V	96
Biographie	99
	100

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย